

AZ

ALSÓ-ZEMPLÉNI EV. REF. EGYHÁZMEGYE

1903. ÉVI SZEPTEMBER HÓ 1—2. NAPJAIN

SÁROSPATAKON TARTOTT ŐSZI RENDES

KÖZGYŰLÉSÉNEK

JEGYZŐKÖNYVE.

SZERKESZTETTE

HÉZSER EMIL,
EGYHÁZI FŐJEGYZŐ.

SÁROSPATAK.

Nyomtatta Steinfeld Jenő, az ev. ref. főiskola betűivel.

1903.

AZ
ALSÓ-ZEMPLÉNI EV. REF. EGYHÁZMEGYE
1903. ÉVI SZEPTEMBER HÓ 1—2. NAPJAIN SÁROSPATAKON
TARTOTT ŐSZI RENDES KÖZGYŰLÉSÉNEK
J E G Y Z Ő K Ö N Y V E.

Az alsó zempléni ev. ref. egyházmegye 1903. szeptember hó
1—2. napjain Sárospatakon *Keresztury József* esperes és *Meczner
Béla* gondnok elnöklete alatt tartotta meg őszi rendes
közgyűlését.

Jelen voltak :

Gecsey Péter, Kónya András, Bálint Dezső, Páricsy József, Ölbey János egyházi, Meczner András, Szinyei Gerzson, Kóczán Miklós, Miklós Béla, Debreczeni Bertalan világi tanácsbírák; Hézszer Emil egyházi, Dr. Kovács Gábor világi főjegyző; Bacskay Károly, Bartha József, Beszterczey Béla, Fűrjész Tamás, Farkas Lajos, Czike Ferencz, Gecse Lajos, Hazay Béla, Kenyeressy Árpád, Köröskényi István, Kertész István, ifj. Keresztury József, Máthé Gyula, Erdélyi József, Pálóczy József, Sallay Sándor, Székely Imre, Miskolczy Endre, Nagy Károly, Olajos Pál, Sarkadi Nagy Antal, Szabó Pál, Zitás Bertalan, Zitás István, Tóth Ferencz lelkészek; Bartha Gyula, Pecsénye András segéd-lelkészek; Gérecz Károly tanító-képviselő; Dr. Tüdös István, Zoványi Jenő, Dr. Mitrovics Gyula tanárok; Bagossy Géza, Jakab József, Kovács Ferencz, Homoky György, Marikovszky Berta, Szentpéteri Pál tanítók; Buza János sárospataki, Fügey András tállyai, Czapár István, Bónis Ferencz, Oldal András bodrog-sárai, Liszky Bertalan tiszaladányi, Oláh István sajkókesznyéteni képviselők és számos érdeklődő.

1. Elnöklő esperes buzgó imádságban esedezett a minden áldásoknak és kegyelemnek Istenéhez, hogy az ő segítő szent-lelkét küldje el egyházmegyei tanácskozásunkra, majd elnöklő gondnok a gyűlésen megjelent tagokat szívélyes szavakkal üdvözölvén

a gyűlést megnyitottnak nyilvánította.

2. Az egyházak képviselőinek megbízó levelei felolvastatván azok igazoltatnak.

3. Esperes előterjeszti, hogy a tavaszi közgyűlés alkalmával 10 évig terjedt megbízatásukról leköszönt egyházmegyei tisztviselők helyének betöltése céljából ugyanazon gyűlés 5-ik számú pontjában megállapított tisztújításnak rendjét és módját magába foglaló intézkedésnek megfelelőleg a tisztújítás a következő eredménnyel ejtetett meg:

Esperessé: Keresztury József; gondnokká: Meczner Béla; egyházmegyei tanácsbírákká: Gecsey Péter, Zombory Gedő, Kónya András, Bálint Dezső, Páricsy József, Ölbey János; világi tanácsbírákká: Szinyei Gerzson, Meczner András, Kóczán Miklós, Miklós Béla, Vitányi Bertalan; papi főjegyzővé: Hézsér Emil; világi főjegyzővé: Dr. Kovács Gábor választattak meg. Az aljegyzői hivatalokra a szavazás még nincs elrendelve.

4. Meczner Béla gondnok mély meghatottsággal mond köszönetet azért, hogy harmadizben és egyhangúlag tisztelte meg bizalmával az egyházmegye, egyszersmind ígéretet tett arra nézve, hogy a mennyire szellemi és testi ereje engedni fogják, továbbra is igaz szeretettel, tántoríthatlan hűséggel szándékszik munkálni magyar református egyházunk fejlődése, előrehaladása és boldogulása érdekében.

Egyházmegyei közgyűlés lelkes örömmel fogadta közszeretben álló gondnokának szívéhez szóló szavait és ígéretét s ezekért melegen üdvözölte.

5. Elnöklő esperes felhivatott, hogy az aljegyzői hivatalok betöltéséről gondoskodják.

A szavazatok felbontásával a segélyosztó bizottság bíztatik meg.

6. Zombory Gedő és Vitányi Bertalan tanácsbírók a gyűlésről való elmaradásukat igazolták.

7. Esperes bejelenti, hogy Réthy Pál golopi lelkész meghalt s intézkedett ideiglenesen az ottani egyházi dolgok ellátásáról.

Egyházmegyei közgyűlés részvétellel értesül a kitűnő képzettségű, de nagyon szerény viszonyok közé került, épen ez okból a végzetellel soha ki nem békült lelkésztársunknak hirtelen történt elhunytáról! Legyen sorsa az örök zavartalan béke!

8. Pecsénye András segédlelkész képesítő okmányának bemutatása után az egyházmegye kötelékébe felvétellett.

9. Vitányi Bertalan tanácsbíró táviratilag jelenti be a tanácsbírói tisztségről való lemondását.

Egyházmegyei közgyűlés sajnálattal vesz; e jelentést; de mivel egyáltalán nem lát okot arra, hogy az egyházmegyei egyházak többségének megnyilatkozott bizalmát visszautasítsa, felkéri Vitányi Bertalant, hogy tanácsbírói székét jövő egyházmegyei gyűlésünk alkalmával elfoglalni szíveskedjék.

10. Szentpétery Pál gesztelyi, Bagossy Géza tarczali, Kovács Ferencz bodrog-sárai, Marikovszky Berta sajó-kesznyéni, Homoki György tállyai, Jakab József mező-zombori tanítók okmányaikat bemutatják.

Ezeknek alapján az egyházmegye áldás-kívánása mellett hivatalukban megerősítettek, miután a három utóbbi a zsinati törvények által előírt hivatalos esküt ünnepélyesen a közgyűlés színe előtt letették.

11. A folyó évben tartandó őszi egyházkerületi közgyűlésre képviselőkül megválasztottak:

egyházi részről: Bálint Dezső, Ölbey János, világi részről: Meczner András Kóczán Miklós, Miklós Béla. Hivatalos állásából kifolyólag kiküldetett Hézsér Emil papi főjegyző.

12. A segélyosztó bizottság tagjaiul megválasztottak a két elnökön kívül:

Gecsey Péter, Kónya András, Bálint Dezső, Páricsy József, Hézsér Emil, Szinyei Gerzson, Meczner András, Debreczeni Bertalan, Miklós Béla.

13. A takta-kenézi építendő lelkészlak ügyében tavaszi egyházmegyei közgyűlésünk Zitás Bertalant bízta meg a takta-kenézi képviselőtestület és Gróf Andrassy Géza között létrejött vadászbérleti egyezségről szóló jegyzőkönyvi másolatnak beszerzésével.

Miután Zitás Bertalan azt a jelentést terjesztette elő, hogy Gróf Andrassy Géza visszalépett az egyezségtől, egyházmegyei közgyűlés utasítja a takta-kenézi egyház előjáróságát, hogy az építendő lelkészlak költség előirányzatát és az ennek megfelelő rendkívüli egyházi adó kivetést készítse el; Bartha József visszi lelkészt pedig azzal bízta meg, hogy az ottani tanítói nyugdíjhátrálék ügyének rendezésére, illetve annak, mint törvénytelen kirovának leírása érdekében vegye igénybe a legcélravezetőbb eszközöket.

14. Tavaszi egyházmegyei közgyűlés 17. sz. pontjában azzal a felterjesztéssel élt az egyházkerületi közgyűléshez, hogy a szomatori egyháznak a kerületnél fennálló 360 korona tőke és ennek 7 év óta hátrálékban lévő kamattartozásának rendezésére egyházmegyénk nem vállalkozhatik, mivel a szomatori egyháznak évenként juttatni szokott segélyösszeg huzamosabb időre le van kötve a sátoralja-ujhelyi ev. ref. egyháznál lévő 400 korona adósságának letörlesztésére s ezért az egyházmegye a felelősséget jegyzőkönyvileg is elvállalta.

Miután az egyházkerületi közgyűlés az egyházmegye jelentését tudomásul vette, az egyházmegye az e tekintetbeni felelősség alól felmentetett.

15. Tavaszi egyházmegyei gyűlésünk utasította a legyes-bényei egyház előljáróságát, hogy a vármegye közmívelődési egyesületéhez intézzen egy folyamodványt a tűrhetlen állapotban lévő iskola és tanítói lak építési költségeinek részbeni fedezése tárgyában; kérvényét küldje el az egyházmegye főjegyzőjéhez, a ki ezt az egyházmegye ajánlataival ellátva fel fogja terjeszteni az illetékes hatósághoz.

Miután az egyház e tárgyban semminemű lépést nem tett, mivel elaggott lelkésze egyáltalában képtelen arra, hogy egyházának ilyen nagyfontosságú dolgait intézze és végezze, miután nincs oly segédlelkész rendelkezésünk alatt, a kit a legyes-bényei egyház szellemi és anyagi ügyeinek vezetésével megbízhatnók, egyházmegyei közgyűlés Buda János nyugalomba vonult lelkészt kéri fel, hogy a legyes-bényei egyház ügyeinek vezetését és gondozását vállalja el, a ki a gyűlés színhelyén azonnal ígéretet is tett, hogy a megbízatást készséggel elfogadja; Zitás Istvánt pedig megbízta az egyházmegye, hogy Nagy Károly legyes-bényei lelkészszel állapotdjék meg azon díj fölött, melyet a helyette szolgáló lelkész fáradozásáért fizetni fog.

16. Tavaszi egyházmegyei közgyűlésünk 26. sz. határozatával Olajos Pál gesztelyi lelkészt azzal bízta meg, hogy a csanárosi egyházban megjelenve az ottani templomépítési alapot, a gondnoki számadást, az egyházi pénztár állapotát megvizsgálván, a mutatkozó rendetlenségeket és zavarokat e tárgyban igyekezzék megszüntetni és helyrehozni.

Olajos Pál a nyert megbízatáshoz képest a következőket jelenti: Az 1902-iki gondnoki számadás rendben van. A templom építési alapot illető számadást 1897-től kezdve átvizsgálva az azokban mutatkozó zavarokat tisztázta oly módon, hogy az ott felfedezett 20 korona 62 fillér hiányról az tünt ki, miszerint Nagy István akkori gondnok az 1897. évről az 1898. évre áthozott 75 frt 31 kr. kamatból csak 65 frtot helyezett ki kötvényekre s a 10 frt 31 kr. pénztári maradványt sem utódjának nem adta át,

sem pénztári maradvány gyanánt nem tün-
tette fel.

Az egyházmegye engedélyével ezen alapból felvett 4000 (négyezer) koronás kölcsönre az iskola építési kivetésből ez ideig 1383 kor. 66 fill. tőkét törlesztettek; kamatot azonban eme kölcsön tartozásuk után nem fizettek. A templom építési alap állása 1902. év végén 7651 korona és 74 fillér.

Egyházmegye a jelentést tudomásul vévén, Nagy István volt gondnokot 20 korona 62 fillér tőke s annak 1898. év január 1-től számítandó kamatai megfizetésében marasztalja el.

17. Tavaszi egyházmegyei közgyűlés 31. sz. határozatával utasította a tiszaladányi egyház előjáróságát, hogy a templomot a hozzátartozó területtel, valamint a temetőt is a község nevére, a községi képviselőtestület által már öt év előtt kiadott átíratási engedély alapján irassa át az egyház nevére, illetve az átíratási ügynek keresztülvitelét a vármegyei közigazgatási bizottság útján szorgalmazza.

Egyházmegyei közgyűlés tudomásul veszi az egyházi előjáróság ama jelentését, hogy Szabolcsvármegye alispáni hivatalát f. év július hó 31-én ismételten megkeresték, de választ ez ideig még nem kaptak; utasítja azonban az egyházlátogatást, hogy ezen ügy mikénti állásáról szerezzen tudomást s arról tavaszi gyűlésünkhöz tegyen jelentést.

18. Olvastatott a bodrog-sárai egyház jelentése, melyben előadja, hogy iskoláját 2788 korona templom építési tőke-vagyonának felhasználásával felépítette, mely tőke-vagyonnak visszatérítési kötelezettség mellett leendő befektetésére az egyházmegye 1902. évi jegyzőkönyvének 52. számú határozatával az engedélyt megadta. Jelentik továbbá, hogy az iskola és tanítói lak felépítése után lépéseket tettek a felállítandó tanítói állás részére az államsegély kieszközlésére; ennek eredményeképp a Nagyméltóságú vallás- és közoktatásügyi Miniszter úr 400 korona évi államsegélyt utalványozott ki, ugyanannyit kívánt az egyháztól is a tanítói javadalmazáshoz, egyúttal az építkezési 2788 korona költséget is megígérte az egyház javára

295 korona törlesztési hányaddal 14 év alatt visszatéríteni, ha hiteles bizonylattal igazolják, hogy melyik pénzügyintézetől kölcsönözték a jelzett tőke összeget.

Egyházmegyei közgyűlés az építkezés befejezését, valamint az államsegély kiutalványoztatását tudomásul veszi, egyúttal felhívja a bodrog-sárai egyházat, hogy azon kötelezettségének, a melyet az iskola építtetésének megkezdése előtt elvállalt, — hogy t. i. a kölcsön gyanánt felhasználandó építési alaptőkét visszatéríti, — mielőbb eleget tenni és azt a jelzett célra továbbra is gyümölcsözőleg elhelyezni mindaddig szoros kötelességének ismerje, míg az alap megnövekedése lehetővé teszi, hogy a bodrog-sárai egyház Isten dicsőségére templomát felépíthesse.

19. Kérdésbe tétetett, hogy miután a sajó-hidvégi egyházban ideiglenesen alkalmazott fiatal segédlelkész a lelkészválasztás határnapját csak a választási határidő előtti második vasárnapon hirdette ki, de ezt a következő vasárnapon megtenni járatlansága folytán elmulasztotta, megejthető lesz-e a választás?

Egyházmegyei közgyűlés bár sürgős szükségét látja annak, hogy a soká húzódó választás mielőbb megtörténjék, de miután a zsinati törvények a választásnak két egymásutáni vasárnapon történendő kihirdetését rendelik el, miután e mulasztás előre láthatólag felebbezés tárgyát képezné, megbízza az ideiglenesen alkalmazott s gyűlésünkben jelenlevő segédlelkészt, hogy a hirdetést f. szeptember hó 6-án és 13-án ismét tegye meg, így a választás 20-án szabályszerűen végbemehet.

20. Kérdés intéztetett az espereshez, hogy a sajó-hidvégi lelkészválasztás miért húzódik olyan sokáig és miért nem a jogosult idősebb segédlelkészek közül küldetett ki az arra vállalkozó a sajó-hidvégi egyház ügyeinek ellátására?

Elnöklő esperes úgy a választási eljárás hosszadalmasságának, mint a segédlelkész elhe-

lyezésének kérdésére vonatkozólag előadja, hogy mindezek a sajó-hidvégi egyház és a pályázó egyének viszonyaiban találják meg a magyarázatot.

21. Kérdés tárgyává tétetett az is, hogy a tisztújítás alkalmával beadott szavazatok felbontásánál miért nem tartott be tavaszi közgyűlésünk 5. számú pontjának rendelkezése?

Elnöklő esperes azzal indokolja meg eljárását, hogy jelen gyűlésünkig nem lett volna megválasztható a tisztikar, az aljegyzői állások betöltése így is elmaradt.

22. Olvastatott a szerencsi ref. egyház kérvénye, melyben azt a kérelmet terjeszti elő, hogy 660 korona takarékpénztárilag kezelt *temetői alapjának*, a templom újjá alakítási költségeinek részbeni fedezésére, kölcsönként leendő felvétele engedélyeztessék.

Egyházmegyei gyűlés a kérelemnek arra való tekintettel, mert az újjáalakítás költségei tetemes összeget tesznek ki, helyt ad; kötelezi azonban kérvényező egyházat, hogy a kölcsönként fölhasznált 660 korona temetői alap után, mindaddig, míg azt vissza nem fizeti, 4% kamatot köteles fizetni, melyet *temetői a'ap* címén tőkésíteni, esetleg a temető rendben tartására fordítani tartozik.

23. Olvastatott özv. Lában Menyhértné szül. Rásky Erzsébet szentesi lakosnak kérvénye, a melyben azt kérelmezi, hogy a szentesi 106. sz. telekjegyzőkönyvben foglalt, azonban helyrajzi számmal meg nem jelölt, az „*apró fűzfás és színyéri útnál*“ levő dűlőbeli területből 900 □-öl területre nézve, a telekkönyvi átírássra alkalmas okmány kiadására jogosíttassék föl a szentesi ev. ref. egyház előljárósága.

Egyházmegyei gyűlés — habár kérvényező hiteles telekkönyvi kivonattal nem igazolta sem azt, hogy a kérdéses 900 □-öl terület mily helyrajzi szám alatt foglaltatik, sem azt, hogy a szentesi 106. sz. telekjegyzőkönyvben van-e bejegyezve a fent megjelölt terület, sőt még az sincs szabályszerű módon igazolva, hogy a

szentesi 106. sz. telekjegyzőkönyvi ingatlan — a melyben állítólag a kérelmezett 900 □-öl terület foglaltatik — tényleg a szentesi ev. ref. egyház tulajdonát képezi, mégis arra való tekintettel, mert az „*apró fűzfás és szinyeri útnál*“ lévő dűlőben megjelölt 900 □-öl terület köz-tudomás szerint mintegy 43 év óta az egyház tulajdonát képező szomszédos ingatlantól sáncz-czal van elválasztva és azt kérvényező ugyanannyi idő óta békésen birtokolja és használatában tartja, nem tesz semmi kifogást az ellen, hogy a szentesi ev. ref. egyházközség előjárósága nyilatkozatot tehessen oly irányban, hogy kérvényező tényleges birtoklás útján saját javára irathassa át a fent megjelölt ingatlanságot.

24. Olvastatott a sajó-hidvégi egyház kérvénye, a melyben azt kérelmezi, hogy a díjlevélben megállapított 2112 korona lelkészi javadalmazásnak azt a felét, vagyis 1056 koronát, melyet a „*szükösi*“ pénztár részére lennének kötelesek befizetni — nyomasztó anyagi helyzetükre való tekintettel — saját egyházuk szükségeinek fedezésére használhassák fel.

Tekintettel arra, hogy az 1885 iki tűzvész okozta károk helyrehozása czéljából a főtiszteletű Egyházkerület pénztárából kölcsön vett 10,000 koronából még ma is 2200 korona fizetetlen;

tekintettel továbbá arra, hogy a lelkészlak udvarán épített istálló költségeinek fedezésére az ónodi takarékpénztárból újabb 800 korona kölcsönt vett föl az egyház,

valamint arra való tekintettel, hogy a tanítói laknál lévő magtár és istálló teljesen rozszant állapotban van, melynek javítási költsége mintegy 2000 korona újabb kölcsön felvételét teszi szükségessé,

nemkülönben arra való tekintettel, hogy a templom, torony, lelkész és tanítói lak s az iskola pléh tetőzetének rozsdás volta miatt annak befestése a következő év tavaszán elkerülhetlenül

szükségessé válik, a mi ismét tetemes kiadást okoz, az egyházmegye a sajó hidvégi egyház kérelmét pártolólag terjeszti föl a főtiszteletű egyházkerülethez.

25. A bacskai missiói kör lelkésze végzett teendőiről szóló s a kör vallás-erkölcsi állapotát feltüntető jelentését beterjeszti.

Egyházmegyei közgyűlés a kimerítő jelentést megnyugvással veszi tudomásul

26. Olvastatott a megyaszói egyház kérvénye, melyben elődja, hogy hatóságilag bezáratással fenyegetett iskoláját a folyó évben a kor kívánalmának megfelelőleg 12000 korona költséggel teljesen újból felépíttette; azonban ezen építési költség fedezésére az egyház híveit újabban megadóztatni nem lehet, mivel az egyház az előző évben, igen tetemes költséggel épített templomot és tornyot, mely a hívek áldozatkész-ségét teljesen kimerítette. Kéri azért egyházmegyei közgyűlést, hogy a „Hazai Első Takarékpénztár“ egyesülettől 5·9%-os törlesztéses kölcsön mellett az egyház összes ingatlanaira esz-közlendő betáblázással 32 évi törlesztésre 12·000 koronát felvenni engedje meg, annyival is inkább, mivel ezen összeg évi tőke kamatának törlesztésére nagyrészből biztos fedezetül szolgálанд az ezen célra a község által felajánlott évi 800 korona segély.

Egyházmegyei közgyűlés az előadott indokok alapján a megyaszói egyház kérvényének helyt ad s ezt megerősítés végett pártolólag terjeszti az egyházkerületi közgyűlés elé.

27. Olvastatott Gecse István segéd-lelkész kérvénye, melyben a sajó-hidvégi egyházban történendő lelkész-választás megejtése után, kéri mint legidősebb segéd-lelkész, ezen egyházba helyettesül leendő kinevezését.

Egyházmegyei közgyűlés felkéri esperes urat, hogy a sajó-hidvégi lelkész-választás megejtése után az idősebb segéd-lelkészek szokás adta jogait figyelmére méltassa.

28. Olvastatott a mező-zombori egyház iskolájának államosítása ügyében kiküldött Bálint Dezső egyházmegyei tanácsbíró jelentése, ki a mező-zombori egyház iskolájának az egyházközség általi feltarthatását megbíráhatatlannak állítja, daczára azon körülménynek, hogy a közelmúltban iskola helyiséget is építettek, a különben is szűk lelkésztanítói belhelyen, a rozszant lelkészlakkal szemben. Előnyösnek tartja az egyházra nézve azon körülményt, hogy Gróf Andrassy Gyula ottani földbirtokos, a felállítandó állami iskola részére, a falu közepén a legszebb helyen egy katasztrális hold belsőséget adott 4 tanterem és 4 tanítói lakás helyiségeül. Megnyugtató azon egyezségileg kikötött feltétel, hogy a négy tanító közül egy tanító mindenkor ev. ref. vallású leend, ki mint kántor tanító az államtól élvezett fizetésen kívül kapni fogja az ezideig egyházától nyert fizetését is, köteleztetvén a kántori teendők végzésére. Ily körülmények közt a különben nyomasztó viszonyok között élő egyháztagok, a múlt évben épített iskola és tanítói lakból, csekély átalakítással, képesek leendenek megfelelő lelkészlakit építeni a rozoga lelkészlak helyett.

Ezen jelentést egyházmegyei közgyűlés helyeslőleg tudomásul vevén, a mező-zombori egyház iskolájának államosítását a kikötött feltételek mellett elfogadja, jóváhagyja s megerősítés végett pártolólág terjeszti fel a főtiszteletű egyházkerületi közgyűlés elé.

29. Olvastatott a bodrog-szentesi missziói kör lelkészének jelentése, melyből élénk színekkel világlik ki az öt községből álló missziói kör ref. vallású hiveinek vallásos buzgósága, áldozatkészsége, valamint az az áldásos eredmény, mely Kovács Ferencz vékei előkönyörgő, igazán rendkívüli vallásos buzgóságu nejevel együttes, egyháza felvirágoztatása érdekében kifejtett munkálkodása következtében minden téren mutatkozik.

Egyházmegyei közgyűlés jóleső örömmel értesül a jelentésből, hogy valóban megbízható és kiváló kezekben van a szentesi missziói kör ügye oly lelkész kezében, a ki a kör egyes pontjain majdnem százszor jelent meg, egyes helyeken tanítva és házi isteni tiszteleteket tartva; miért is úgy neki, mint Kovács Ferencz és nejeének kifejtett tevékenységükért, a hivek val-

lások életének ápolása és emelése érdekében tanúsított lelkes fáradozásukért egyházmegyénk őszinte elismeréssel adózik.

30. Futó Béla sajó-hidvégi tanító kérelmezi, hogy miután egy hónapig a helyettes lelkész teendőit ő végezte el, az ezen időre eső helyettes lelkészi fizetés neki adassék ki.

Kérelmével elutasítatik.

31. Bemutattatott özv. Huzrik Jánosné, született Fábik Klára tállyai lakosnak a tállyai ev. ref. egyházzal kötött egyezségi szerződése, melyben nevezett egyháztagnak az ő vallásos buzgóságától indítva kijelenti, hogy a megújítandó toronytető költségét 1800 korona értékig fedezni fogja s e célra egy darab 1000 koronás takarékbetéti könyvet azonnal át ad az egyháznak örök tulajdonjoggal, 800 koronás biztos helyre elhelyezett adóssági kötelezvény értékét 1904. január 1 én készpénzben fogja az egyház tulajdonjogába át bocsátani oly feltétel alatt, hogy az 1000 koronás betéti összeg után hét, a kötvényből befolyó 800 kor. tőke után hat százalékos kamatot fizet fél évenkénti részletben a tállyai egyház özvegy Huzrik Jánosnénak, még pedig az 1000 korona után f. év szeptember 1-től, a 800 korona után pedig 1904. január 1-től illetve attól a naptól, melyen ezen összeg az egyház pénztárába befizettetik.

Egyházmegyei közgyűlés a vallásos buzgóságnak eme példányszerű megnyilatkozását örömmel veszi tudomásul s midőn a betérjesztett egyezségi szerződést megerősíti, egyszersmind teljes elismerését fejezi ki Huzrik Jánosné áldozatkészsége felett, a ki miként a bibliai özvegy az ő filléreiben, úgy ő fenti adományával világi javainak nagy részét az Ur oltárára helyezte kedves áldozatúl.

32. Olvastatott a tiszaluczi egyház kérvénye, melyben engedélyt kérnek arra, hogy a Barta Sándor és Barta Imre tulajdonában álló tiszaluczi 766. számú telekjegyzőkönyvben foglalt 206—t. k. 1902. számú végzéssel nevükre kebelezett 258. helyrajzi, 3-ik sorszámú lakházzal ellátott 198 □-öl bel-

sőséget 1200 korona kialkudott és teljesen kifizetett vételárért a tiszaluczi ev. ref. egyház részére örök tulajdonjoggal megvásárolhassák.

Egyházmegyei közgyűlés az iskola építési célra megvásárolt fent körülírt ingatlanról szóló adás-vevési szerződést, miután annak megvétele szabályszerűen ment végbe, az egyházra nézve pedig határozottan előnyösnek mutatkozik, a maga részéről jóváhagyva, ajánlólag terjeszti a főtiszt. egyházkerületi közgyűléshez egyúttal utasítja a presbyteriumot, hogy a felsőbb hatósági jóváhagyás megnyerése után a megvásárolt ingatlant haladéktalanul az egyház nevére irassák.

33. Olvastatott a tiszaluczi egyház kérvénye, melyben előadják, hogy a tiszaluczi egyház tulajdonát képező t. luczi 222. telekjegyzőkönyvi ívben 3002. hr. szám alatt foglalt 1 hold, 368 □-öl területű rétpótlék, a telekkönyvi átalakítások alkalmával hibásan és tévesen Onda Imre, Nagy Mária férjezett H. Nagy Andrásné és Nagy Imre nevére iratott át, miután pedig nevezettek maguk elismerik a hibás telekkönyvi bejegyzést, egy „Nyilatkozatot“ állítottak ki egyúttal, melyben az illető telekkönyvi tulajdonosok megengedik, hogy a fent említett birtokrész, minden további megkérdezés nélkül a tiszaluczi egyház nevére telekjegyzőkönyvvezessék.

Egyházmegyei közgyűlés a tiszaluczi 222 telekjegyzőkönyvben 3002 hr. sz. alatt foglalt ingatlanok a fent említett telekkönyvi tulajdonosoknak engedélye alapján a tiszaluczi egyház nevére leendő átíratásához hozzájárul s megbízza a presbyteriumot az átírat fogyanatosításával.

34. Az egyetemes konventhez a közalaptól nyerendő segélyért a következő egyházak és lelkészek adták be kérvényeiket s azok a következőleg bíráltattak meg:

1. Agárd építkezésre kér 1600 koronát. Miután építkezési költségvetést nem terjesztett be, segélyre nem ajánlható.

2. Erdőbénye egyházi épületeinek felépítésére kér 1826 koronát. Miután a f. évben összes egyházi épületei leégtek, 1200 korona segélyre melegen ajánltatik.

3. Kis-Géres. Építkezési költségekre kér 2000 kor. segélyt. Miután a f. évben összes egyházi épületei a tűzvész martalécai lettek, 1600 korona segélyre melegen ajánltatik.

4. Legyesbénye. Építkezésre kér 1600 koronát. Mint nagyon szegény és csekély népességű egyház 400 kor. segélyre lett ajánlva.

5. Lelesz adósság törlesztésre kér 1200 koronát. Mint jóigyekezetű szegény leányegyház, melynek férfitagjai nagyrészből Amerikában vannak, 600 korona segélyre ajánltatott.

6. Szomotor építkezésből felmaradt és az egyház szegény hívei által kifizethetlen adósságainak törlesztésére kér 1200 koronát. A nép kivándorlása folytán állandó nyomorral küzdő s roskadozó egyház 600 koronára ajánltatik.

7. Taktaharkány építkezési költség fedezésére kér 1600 koronát. 1200 korona segélyre ajánltatik.

8. Szabó Pál kis-tárkányi lelkész 600 korona segélyt kér. Felesége s gyermekei hosszas betegségéből származott adósságainak részbeni törlesztésére. 300 koronára ajánltatik.

8. Miskolczi József kis-géresi lelkész 1000 korona segélyt kér. Három év óta beteg. Folyó évben 136 ref. család vagyona tűzvész által elpusztult, ezektől most fizetést nem várhat. Saját gazdasági felszerelése is elégtek. Az előadott tények folytán 400 korona segélyre ajánltatik.

35. A közös lelkészi értekezlet az egyházmegyei levéltár elhelyezése tárgyában azzal az indítvánnyal kereste meg az egyházmegyei közgyűlést, hogy az elnökség intézzon egy kérvényt az egyházmegye nevében a főiskolai igazgató-tanács-hoz, melyben kérje fel, hogy egyházmegyénk levéltárának elhelyezése végett a főiskola épületében egy alkalmas helyiséget kijelölni sziveskedjék.

Egyházmegyei közgyűlés az indítványt elfogadva, ily irányú lépések megtételére az elnökséget kéri fel.

36. Ugyancsak a lelkészi értekezlet javasolja, hogy az új *Vay-Mocsáry* alap gyűjtésénél — hogy az kellő sikerrel és a nagyfotosságú közügyhöz méltó eredménynel végeztessék — egyöntetű eljárás megállapítása lenne szükséges.

Egyházmegyei közgyűlés belátja, hogy szétforgácsoló eljárással nagy eredményeket elismerni nem lehet, sőt tudatában van annak is, hogy ily, következményeiben a messze jövőre kiható és nagy horderejű lépés megtételénél a célutadatos és helyes irányítás csak javára szolgálhat annak a magasztos ügynek, mely féltékeny gonddal őrzött, a Rákócziak szellemétől áthatott főiskolánk jövőjével oly szoros kapcsolatban áll, miért is elhatározza, hogy a gyűjtés megindítása tárgyában az elnökség intézzen egy lelkes felhívást az egyházak előjáróihoz, melyben a szent cél érdekében adakozásra szólítsák fel egyházunk híveit, ezen felhívásnak a szószékből történt kihirdetése után a presbyterium tagjai házankénti megkeresés útján foganatosítsák az új *Vay-Mocsáry* alapra az adományok összegyűjtését, beírva minden adakozó nevét a gyűjtő ívre, megjegyeztetvén, hogy a terménybeli adományoknak az értéke a termények elárúsítása után vezetendő be.

37. Egyházlátogatókúl kiküldettek:

a *megyasszói* járásba: *Zombory Gedő* tanácsbíró és *Czike Ferencz* lelkész;

a *tállyai* járásba: *Hézszer Emil* főjegyző és *Farkas Lajos* lelkész;

a *sárospataki* járásba: *Bálint Dezső* tanácsbíró és *Bartha József* lelkész;

a *czigándi* járásba: *Ölbey János* tanácsbíró és *ifj. Keresztúry József* lelkész;

a *sentesi* járásba: *Páricsy József* tanácsbíró és *Miskolczy Endre* lelkész.

38. Tavaszi egyházmegyei közgyűlés 37. számú pontjában utasította a kis-tárkányi lelkészt, hogy úgy a nagy-tárkányi, mint a kis-tárkányi egyházra vesse ki a felgyülemlett ártéri adó hátrálékot, $\frac{1}{3}$ Nagy-Tárkány, $\frac{2}{3}$ -részben Kis-Tárkány egyházi adót fizető tagjaira, a kivetés megtörténte után kísérték meg annak behajtását, esetleg a polgári község előljáróságának segélyét is igénybe véve, ha pedig ez célhoz nem vezetne, a kivetési névsort terjesszék fel az esperesi hivatalhoz a közigazgatási hatóság beavatkozásának kikérése végett.

Szabó Pál lelkész ez ügyben jelenti, hogy ő már többféle kivetési módozatot terjesztett a nagy-tárkányiak elé, de azok semmiféle kivetés tárgyalásába nem akarnak belemenni s így a rendkívüli egyházi adókivetést a törvény kívánalmainak megfelelőleg az egyházi tanács és egyházközségi gyűlés által nem lehet sem elfogadtatni, sem megerősíteni.

Egyházmegyei közgyűlés ismerve a nagy-tárkányiak gondolkozás módját, hozta meg a tavaszi egyházmegyei közgyűlés 37-ik számú határozatát, miért is azt ezuttal is fentartja, megújítja minden egyes pontjában azon felvilágosító megjegyzéssel, hogy a rendkívüli adókivetés megerősítésével — tekintet nélkül arra, hogy a nagy-tárkányi presbyterium és egyházközségi gyűlés elfogadja-e azt, vagy nem — az esperes bizatik meg.

39. Tóth Lajos és Tóth Vilma kérvényeinek elintézésével az esperesi hivatal bizatik meg.

40. Olvastatott egyházmegyénk tanügyi bizottságának jelentése az iskolák 1902—3. év II-ik félévi szellemi és anyagi állásáról, melynek alább következő része jegyzőkönyvbe vétetni határozatott.

a) Iskolát fentartó egyházak lélekszáma 51818, 6300-al több, mint 10 évvel ezelőtt.

Egyházmegyénk fenhatósága alá tartozó népiskolákban a 6—12 éves tankötelesek száma a jelzett iskolai év második felében 3252 fi, 3087 leány, összesen 6339;

1666-al több, mint 10 évvel és 23-al több, mint egy évvel ezelőtt. — Iskolába járt 2837 fi, 2731 leány, összesen 5568; 1386-al több, mint 10 évvel és 175-el több, mint egy évvel ezelőtt. Annyi, mint a népesség 10·8% és a tanköteleseknek 87·8%.

Ismétlő iskolaköteles volt 1116 fi, 1117 leány, összesen 2233. — Ismétlő iskolát gyakorolt 550 fi, 545 leány, összesen 1095. Annyi, mint a tankötelesek 49%. Több 656-al mint 10 évvel ezelőtt és 138-al több, mint egy évvel ezelőtt.

Az osztályok számára illetőleg van egyházmegyénkben *hat* osztályú iskola 30, *öt* osztályú 15, *négy* osztályú 12.

Szellemi állásra nézve következőleg oszlanak meg iskoláink:

Kitűnő van 35, u. m.: Leleszpolyán, Lelesz, Ágcsernő, Kis-Tárkány, Tisza-Lúcz mindkettő, Sajó-Kesznyéten, Berzék, Hernád-Németi, Takta-Szada, Legyesbénye, Kis-Dobsza, Harkány mindkettő, Pthrügy, Csobaj, T.-Tokaj, Karád nagy iskola, Czigánd, Ricse, Semjén, Golop, Mád, Liszka, Bodrog-Keresztur, Sárospatak mind a négy, Örös, Rozvágy, Kis-Géres, Karos-Karcsa, Páczin.

Dicséretes 24, u. m.: Nagy-Kövesd, Szomotor, Nagy-Géres, Bodrog-Szentes, Hogyka, Bodrog-Halász, Agárd, Sajó-Hidvég, Gesztely, Megyaszó mindkettő, Csanáros, Báj, Karád kis iskola, Lácza, Szerencs, Ond, Tolcsva, Viss, Kenézlő, Tarczal kis iskola.

Kielégítő 9, u. m.: Bacska, Leányvár, T.-Kenéz, Tarczal nagy iskola, Erdőhorváti, Sima, Király-Helmezc, Vajdáccka, Kis-Kövesd.

Gyenge 2, u. m.: H.-Kak, Sóstófalva.

Rendes tanító van egyházmegyénkben 61, segéd, ideiglenes 5. Lelkész tanított 4 helyen. Nős tanító van 48, nőtlen 17, özvegy 1, férjes 1. Okleveles tanító 60, nem okleveles 6.

Tanítói lak jó 59 s rossz 7 helyen, u. m.: Nagy-Géres, Leleszpolyán, Ágcsernő, Leányvár, Tisza-Lúcz, Legyes-Bénye és Golopon.

Tanterem törvényszerű 55 s nem törvényszerű 14 helyen. Felszerelés kellő 12, hiányos 46, semmi 12 iskolában.

Faiskola rendezett 15, nem rendezett 10 iskolánál.

Más vallású növendékek jártak a mi iskoláinkba:

Római kath.	149	fi	111	leány,	össz.	260.
Gör. kath.	49	"	29	"	"	78
Ág. hitv.	6	"	4	"	"	10
Zsidó	68	"	83	"	"	151

Összesen: 272 fi 227 leány, össz. 499

Erdőbényén és Lukán nem volt megtartható a nyári vizsga; az előbbi iskolája leégett, az utóbbi himlőjárvány miatt volt zárva.

b) Elnök jelenti, hogy két iskolalátogatási körből a jegyzőkönyv és táblás kimutatás nem küldetett be s így az egyházkerületre felterjesztendő táblás kimutatást nem készíthette el.

Kérjük utasítani az egyházlátogatókat, hogy az egyes egyházakban felvett jegyzőkönyveket, a táblás kimutatás számadatainak összegezésével, július 15-ig a tanügyi bizottság elnökéhez küldjék be.

c) Több iskolából jelentik az iskolalátogatók, hogy nagymérvű mulasztások miatt a tanító munkálkodása nem elég sikeres.

Felhívandónak tartjuk az iskolaszékek elnökeit, hogy az igazolatlan mulasztókat minden hónap 1-én és 15-én küldjék be a polgári hatósághoz, hogy ez úton a mulasztások megszüntetése eszközöltessék.

d) A sárospataki járás iskolalátogatója jelenti, hogy a sárospataki nagy leány iskolában Hodossy Béla zene-tanár az énektanításban ez évben is kitűnő eredményt mutat fel.

Indítványozza tanügyi bizottság, hogy ez a tevékeny és lelkes munkás, ki minden anyagi jutalom nélkül már második éve teljesíti ezen fontos és nehéz munkát, jegyzőkönyvi elismerésben részesíttessék.

i) Sóstófalván az iskola szellemi állapota gyenge.

Felhívandó a kimenendő egyházlátogatóság, hogy Furik János tanítót kötelességének teljesítésére buz-

dítsa s figyelmeztesse ezen ismételt mulasztás komoly következményeire.

f) H.-Kak iskolája gyenge.

Kun József tanító ellen már a téli egyházlátogatóság is panaszt tett. Miután a jó akaratú figyelmeztetés eredményével nem járt, kérje tanügyi bizottság ellene a fegyelmi vizsgálat megindítását a legközelebbi egyházlátogatóság útján.

g) Szabó Pál a Szentesi kör iskola látogatója, az iskolák meglátogatása alkalmával nem vett fel az egyes iskolákról jegyzőkönyvet, hanem a jegyzőkönyv helyett egy indítványt ad be, a melynek alapján kéri a tanügyi bizottságot, hogy tegye magáévá az indítványt s eszközölje ki az egyházmegyei hatóság útján, hogy az egyházlátogatás az iskola látogatással hagyjon fel s fordítsa idejét az egyház szellemi és anyagi ügyeinek átvizsgálására.

A tanügyi bizottság az indítványt nem teszi magáévá, hanem elvárja, hogy jövőre az iskolalátogatási jegyzőkönyv felvétessék s idejekorán beküldessék az elnökséghez.

h) Lábos Endre tanítót a gyümölcsészetnek a néppel való megkedveltetése körüli buzgólkodásáért tanügyi bizottság elismerésben részesíti.

i) A szentesi és harangodi tanítói körökben az értekezleti tagok az értekezletről igazolatlanul maradtak el.

A mulasztások megszüntetésére egyedül célra vezetőnek tartja énekügyi bizottság az alapszabályokban kiszabott bírságok kiszabását, mely büntetés pénzek behajtását az egyházlátogatás által kéri eszközölni.

j) A segélyosztó bizottság figyelmébe ajánlatnak Hegedűs János, Csombók János és Kovács Ferencz kitűnő tanítók.

Tanügyi bizottság jelentését egyházmegyei gyűlés magáévá teszi, határozati erőre emeli.

Birósági ügyek.

Az alsó-zempléni ev. ref. egyházmegye közigazgatási bíróságának 1903. szeptember hó 1-ső napján tartott üléséről fölvett

j e g y z ő k ö n y v.

I.

A berzéki presbyter-választás.

Jelen voltak: Keresztury József esperes és Meczner Béla egyházmegyei gondnok elnöklete alatt Gecsey Péter, Kónya András, Bálint Dezső — ki mint vizsgáló biztos járván el nem szavaz — és Ölbey János papi-, Meczner András és Debreczeni Bertalan világi tanácsbírák; dr. Kovács Gábor egyházmegyei világi főjegyző, mint előadó és jegyző.

A felek részéről: Tóth Ferencz berzéki lelkész.

Egyházi elnök az ülést az ügy megnevezésével megnyitván, felhívja előadót az ügy ismertetésére.

Előadó felolvassa mindenekelőtt Májor Sándor berzéki egyháztagnak az esperesi hivatalhoz intézett azt a kérvényét, melyet a bíróság felebbezésnek tekint s a melyben Májor Sándor a Berzéken 1902. évi október hó 5. napján megejtett presbyterum választást megsemmisíteni kéri; majd fölolvassa az e tárgyra vonatkozó egyéb iratokat is és ismerteti a tényállást s miután a bíróság személyesen Tóth Ferencz lelkészt is meghallgatta, az ügy nyilvános előadása beható tanácskozás után zárt ülésben a következően

í t é l t :

Az alsó-zempléni ev. ref. egyházmegye közigazgatási bírósága panaszló Májor Sándor berzéki ref. egyháztagnak felebbezését elutasítja és a Berzéken 1903. évi október hó 5-ik napján megtartott presbyterium-választást megerősíti s egyben elrendeli, hogy a vizs-

gálati költségek fedezésére betétbe helyezett 50 koronából az ezennel 18 koronában megállapított költségek elszámolása után még fentmaradt 32 koronát panaszló részére az esperesi hivatal haladéktalanul fizesse vissza.

I n d o k o k :

Májor Sándor felebbezésnek tekintett kérvényében azt adta elő, hogy a Berzéken 1902. évi október hó 5. napján megtartott presbytérium választást Tóth Ferencz lelkész szabálytalanul és törvény ellenes módon ejtette meg, mert a választás az ezt megelőző vasárnap szószékről nem volt kihirdetve, hanem az október 5 iki választást 3-án este, az egyházfi tudatta jól-rosszúl a hívekkel. Majd az egyházlátogatás alkalmával, illetve később beterjesztett beadványaiban panaszolta még azt is, hogy a szavazók befolyásolva lettek és pedig részben pálinkával, részben párbér elengedés által és voltak olyanok is, kik részes tengeri földek elvétele és a kepébe való fölvétel, illetve föl nem vétellel lettek erőszakolva a szavazásnál. Kérte tehát ezek alapján a választás megsemmisítését és kérte állításainak igazolására egy utóbb beterjesztett kérvényében megnevezett tanúnak kihallgatását.

A tavaszi egyházmegyei gyűlés alkalmából összeült bíróság a panaszló állításainak igazolására a bizonyítás fővételét elrendelte és e végből a megnevezett tanúk kihallgatásának eszközlése illetőleg vallomásaiknak Berzéken, a helyszínén leendő kivétele végett Bálint Dezső papi tanácsbíró és Vitányi Bertalan világi főjegyzőt küldötte ki.

A kiküldött vizsgáló-bizottság a f. 1903. évi junius hó 17-én hallgatta ki a helyszínén a tanúkat és a kihallgatás alkalmával úgy panaszló, mint Tóth Ferencz lelkész is, a bejelentett tanúkon kívül még más ujjabaknak is kihallgatását kérelmezték, kiket a bíróság — Nagy Gyula kivételével, kit panaszló nem tudott előállítani — ugyanakkor szintén kihallgatott.

Májor Sándor azonban utólagosan az egyházmegye őszi közgyűléséhez az iránt kérvényezett, hogy a Nagy Gyula kihallgatását még rendelje el, mert ez lényeges a választási actus lefolyására nézve.

A bíróság azonban arra való tekintettel mert maga ellen senki sem tartozik vallomást tenni, a Nagy Gyula kihallgatását, mivel panaszló a Nagy Gyula által elkövetett tények iga-

zolására kívánta elrendeltetni — a bíróság mellőzte és az elrendelt bizonyítási eljárás eredményeként következőkben állapíthatta meg a tényállást:

Panaszló a választási eljárás alakísága ellen kifogást — az egyházlátogatás előtt kijelentvén hogy nem emel — felebezésnek tekintett első kérvényében, a választás kihirdetésére vonatkozólag tett kifogását és illetve nehézményét, ez oknál fogva a bíróság többé figyelembe nem vette s nem is vehette.

Az ügy érdemében azonban tényként állapította meg a bíróság, hogy az előterjesztett ráfogások, melyeknek igazolása esetén az egész választási eljárást megsemmisíteni kellett volna — szabályszerű beigazolást nem nyertek.

Mert habár a tanúk beismerték is azt, hogy a választás megtörténte után mindjárt templomból kijövet Soltész János urasági kocsis házába mentek, a hol pálinkát kaptak, de kijelentették azt is, hogy előre ígérve az sem volt, sőt Tóth Sámuel béres-gazda hozzátette vallomásában, hogy a választást megelőzőleg Nagy Gyula ispán vitt ugyan pár liter pálinkát a Potoczky-tanyára, midőn fát hordtak, de ezt nevezett ispán megtette már másszor is.

Ellenben részes tengeri föld megtagadásával nem fenyegette, sem pedig párbér elengedésével nem biztatta senki a kihallgatott tanúkat, ezt egyhangúlag vallották és esküvel megerősítették.

Juhász Károly és Kis Pál tanúk ugyan némileg terhelő vallomást tettek Tóth Ferencz lelkészre nézve, ki előbbieket arra kérte a választás előtti napon, hogy ne szavazzanak Májor Sándor panaszlóra vagy legalább ne menjenek templomba — mert ő kiakarja hagyni panaszlót a presbyterségből — de ez a vallomás magában véve is — tekintettel a kihallgatott többi tanúk vallomásával szemben nem képez még indokot sem pedig a beigazolt tényállás nem nyújt elegendő alapot a választási eljárás megsemmisítésére miért is a választást, miután panaszló, előterjesztett kifogásainak igazolására elegendő bizonyítékot nem szolgáltatott — megkellett erősíteni.

A letétbe helyezett 50 korona költségelőlegből 18 korona használhatván föl csupán — a fönmaradt 32 koronát panaszló részére visszautalandó volt.

K. m. f.

Meczner Béla,
egyházm. gondnok, a bíróság vil. elnöke.

Keresztury József,
esperes, a bíróság egyházi elnöke.

Dr. Kovács Gábor,
a bíróság jegyzője.

II.

A tiszaladányi tanító-választás.

Jelen voltak: Keresztúry József esperes és Meczner Béla egyházmegyei gondnok elnöklete alatt: Kónya András, Bálint Dezső, Ölbey János papi,- Meczner András és Debreczeni Bertalan világi tanácsbírák.

Előadó és jegyző dr. Kováss Gábor egyházmegyei világi főjegyző.

A felek részéről: Czike Ferencz tiszaladányi ref. lelkész Liszkai Bertalan gondnok és Boross Jenő tanító.

Egyházi elnök az ülést az ügy megnevezésével megnyitván, felhívja előadót az ügy ismertetésére.

Előadó az ügy szóbeli előadása után a Nagy Sándor egyháztanácsos, valamint 5 presbyter társa aláírásával ellátott 1903. évi július hó 26-án kelt felebbezést felolvassa. Felebbezők — a kikhez a tárgyalás során lelkész és gondnok is csatlakoztak — kéri a választás megsemmisítését.

Ezzel szemben felolvassa előadó Bényei Miklós és 5 presbyter, valamint 56 egyházközségi tagtársának a kérvényét is, a kik a választás megerősítését kéri. Majd felolvassa az ezen ügyre vonatkozó s a tárgyalás során beszerzett s jelen ügy irataihoz csatolt egyéb okmányokat.

Miután előadó az ügyet eként teljes egészében részletesen ismertette s a bíróság a jelen volt feleket egyenként meghallgatta s miután továbbá Boross Jenő a tárgyalás során személyesen azt a kijelentést tette, hogy előre is belenyugszik a bíróság abbeli határozatába, hogy egy évi próba időre erősítették meg a választása, mert egy év eltelte után különben is önként mond le a megválasztott állásáról, beható tanácskozás után zárt ülésben a következően

i t é l t :

Az alsó-zempléni ev. ref. egyházmegye bírósága Nagy Sándor egyháztanácsos és társai felebbezését elutasítja és Boross Jenőnek, az 1903. évi július hó 7. napján Tiszaladány egyházközség tanítójává egy évi próba időre történt megválasztását megerősíti.

I n d o k o k :

Nagy Sándor és társai felebbezésükben azt panaszolták, hogy Boross Jenőt, az 1903. évi július hó 7-én megtartott választás alkalmával törvényellenesen választotta meg a presbytérium tanítónak 2 szótöbbséggel egy évi próbaidőre.

Törvényellenes pedig a választás felebbezők szerint azért, mert nevezett tanító csak 1902. évi márczius hó 11. napjáig igazolta azt, hogy ez ideig hol volt hasonminőségben alkalmazva, míg nem 1903, márczius 11-től, mivel nem bizonyította szolgálati alkalmaztatását, a mint hogy nem is igazolhatta, mert mint utóbb kiderült s Boross Jenő a megválasztás után a presbytérium színe előtt, az 1902. évi augusztus hó 2. napján tartott presbyteri gyűlésen, felhívás folytán személyesen kijelentette, az 1902. évi márczius hó 11. óta egy éven át bűnvádi kereset alatt állott, azonban a kassai kir. tábla őt a folyó 1903. évi tavaszán az ellene emelt vád alól fölmentette, így 1902. évi márczius hó 11. napjától alkalmazva sehol nem volt.

Miután pedig a presbyterium csak utólagosan értesült Boross Jenőtől, a fenforgó tényekről, így a jóhiszeműleg történt megválasztása egy évi próba időre sem foghat helyt s ez alapon kéri a választás megsemmisítését.

Ezzel szemben Bényei Miklós presbyter és 55 társa előadják kérvényeikben, hogy úgy a presbytérium, mint az egész egyházközség még a választás előtt tudomással birt arról az alaptalan és jogtalan meghurczoltatásról, a mely miatt Boross Jenő ellen bűnvádi eljárás volt folyamatban, sőt a választás előtt nevezett tanító kérdést is intézett Czike Ferenczhez, nem lesz-e kifogás ellene, ha ilyen meghurczolt névvel pályázik a megüresedett t.-ladányi tanítói állásra és csak miután a lelkész biztató levelét vette, adta be pályázatát, ezen a czímen a választás megsemmisítését felebbezők nem kérhetik, mert erre alapos okuk nincsen — ellenben kérvényezőik a választás megerősítését annál is inkább kéri, mert a megválasztott Boross Jenő bizonyítványi azt igazolják, hogy jó tanító és megválasztása óta is ily rövid idő alatt a községben népszerűvé lett s mindnyájan megszerették.

A bíróság a beterjesztett adatok, nevezetesen azokból a levelekből, a melyek jelen ügyirataihoz eredetben mellékelvék s a melyek elejét Boross Jenő jóval a választás előtt idézett Czinke Ferencz lelkészhez s abból a másik levélből, a mely

erre válaszul szolgált — meggyőződött arról és eként tényül állapította meg Bényei Miklós presbyter és társai kérvényezők azt az előadását, hogy a presbyterium tényleg tudomásával bírt Boross Jenőnek 1902. évi márczius hó 11-ike óta történt dolgairól s hogy továbbá tényleg a lelkész biztatására lépett a pályázók sorába, — tekintettel már most arra, hogy a választás egyébként a törvényes eljárásnak megfelelőleg folyt le s a választás ellen egyéb semmi régi okot felebbezők sem panaszolnak

Tekintettel továbbá arra, hogy a tárgyaláson személyesen megjelent Boross Jenő határozottan kijelentette, hogy az egy évi próba idő eltelte után önként lemond a most megválasztott állásáról s

Tekintettel végül arra, hogy felebbezők, felebbezéseikben előadott panaszai a beszerzett bizonyítékokkal szemben nem csak beigazolást nem — de úgyszólván megczáfolást nyertek : az egy évi próba időre történt választást a fenti okok alapján megerősíteni és felebbezőket felebbezési kérelmükkel elutasítani kellett.

K. m. f.

Meczner Béla,
egyh. gondnok, a bíróság vil. elnöke.

Keresztury József,
esperes, a bíróság egyházi elnöke.

Dr. Kovács Gábor,
a bíróság jegyzője

Időszaki bíróság tagjaiul megválasztottak:

Egyházi rendes tagokul: Bálint Dezső és Páricsy József, póttag: Gecsey Péter.

Világi rendes tag: Meczner András, póttag: Szinyey Gerzson és Debreczeni Bertalan.

Jegyzették: *Hézszer Emil* papi főjegyző: 1—21, 29—40.

Dr. Kovács Gábor világi tanácsbíró: 22—24. és a bírósági ügyeket.

Ölbey János tanácsbíró: 25—28.

Tartalom-mutató jegyzék.

1. A gyűlést az elnökség megnyitja
2. Az egyházak képviselői igazoltatnak.
3. Esperes előterjeszti a tisztújítás eredményét.
4. Meczner Béla köszönetét fejezi ki harmadizben megválasztatásáért.
5. Aljegyzőkre beadandó szavazatokat segélyosztó bizottság bontja fel.
6. Gyűlésről elmaradt tanácsbírák elmaradása igazoltatott.
7. Esperes bejelenti Réthy Pál lelkész elhunytát.
8. Pecsénye András segéd-lelkész bekebelezetett.
9. Vitányi Bertalan tanácsbíró leköszönése nem fogadtatott el.
10. Tanítók hivatalukban megerősítettek.
11. Egyházkerületi képviselők megválasztattak.
12. Segélyosztó bizottság tagjai megválasztattak.
13. Takta-Kenéz készítsen a papi lakra költség előirányzatot, Bartha József igyekezzék a t.-kenézi hátrálékot rendezni.
14. A szomatori egyház kerületi adósságának rendezése alól az egyházmegye felmentetett.
15. Legyesbénye lelkigondozását Buda János vállalta el. Az egyezés megkötésével Zitás István bízott meg.
16. Nagy István csanálosi volt gondnok 20 korona 62 fillért az egyház pénztárába fizessen be.
17. Tisza-ladányi átíratási ügy a látogatásra bízatik.
18. Bodrogsára iskoláját felépítette. Az elköltött 2788 korona templom alapot térítse vissza.
19. Sajó-Hidvégen a papválasztás még kétszer kihirdetendő.
20. Esperes felvilágosításul előadja, hogy a sajó-hidvégi hosszas lelkész-választási eljárás oka az ottani viszonyokban keresendő.
21. Esperes előadja, hogy a szavazatok felbontását — az egyházmegye rendelkezésétől eltérőleg — a szükség hozta magával.

22. A szerencsi egyház 660 korona temetői alapot térítse vissza.
23. A szentesi egyház feljogosították Lábos Menyhértné részére oly nyilatkozatot kiállítani, melylyel 900 □-öl földet nevére irathat.
24. A sajó-hidvégi egyház kérelme, hogy 1052 kor. szükösi tárt illető hányadot saját céljaira fordíthassa, felterjesztetett a kerülethez.
25. Bacskai missiói jelentés tudomásul vétetett.
26. A megyaszói egyház kérelme, hogy 12,000 koronás törlesztéses kölcsönt vehessen fel, a kerületi gyűléshez terjesztetett fel.
27. Esperes felhívatik, hogy az idősb segéd-lelkészek jogait figyelmére méltassa.
28. Egyházmegye belenyugszik a mád-zombori iskola államosításába.
29. Bodrog-szentesi missiói lelkész és Kovács János vékei előkönyörgő működése dícsérettel vétetik tudomásul.
30. Futó Béla sajó-hidvégi tanító kérelmével elutasítottatik.
31. Tállyai egyház és Huzrik Jánosné közötti egyezség megerősítettik.
32. Tisza-luczi egyház és Barna Sándor, Imre közötti adásvételi szerződés pártolólág küldetett fel a kerülethez.
33. T.-lúczi egyház 222. tjkb. 3002. sz. ingatlant irassa nevére.
34. Az egyetemes konventhez a közalapból nyerendő segélyre ajánlott egyházak és lelkészek.
35. Az egyházmegyei levéltár részére kérjen helyet az elnökség a főiskola igazgató-tanácsától.
36. Az új Vay-Mocsáry alapra leendő gyűjtés érdekében az esperes adjon felhívást és utasítást.
37. Egyházlátogatókúl kiküldettek.
38. Kis- és Nagy-Tárkány adóhátrálék ügye.
39. Tóth Lajos és Tóth Vilma kérvényeinek elintézése.
40. A tanügyi bizottság jelentése.

Birósági ügyek.

- I. A berzéki presbyter választás.
- II. A tiszaladányi tanító választás.

Betűrendes mutató.

- Bálint Dezső 11, 12, 37.
Bagossy Géza 10.
Bartha József 13, 37.
Bodrog-sárai egyház 18.
Buda János 15.
Csanálosi egyház 16.
Czike Ferencz 38.
Debreczeni Bertalan 12.
Esperes 20, 21, 27, 35, 36.
Egyházakat 3, 34, 36.
Farkas Lajos 37.
Futó Béla 30.
Gecsey Péter 11.
Gecse István 27.
Hézsér Emil 11, 12, 37.
Homoky György 10.
Jakab József 10.
Kovács Ferencz 9, 29.
Konya András 12.
Keresztury József ifj. 37.
Legyes Bénye 15.
Lábos Menyhértné 23.
Meczner András 11, 12.
Megyaszó 26.
Mezőzombor 28.
Miskolczy Endre 29, 37.
Marikovszky Berta 10.
Miklós Béla 11, 12.
Páricsy József 12, 36.
Pecsénye András 8, 19.
Őlbey János 10, 37.
Sajó-hidvégi egyház 19, 24.

Szentesi egyház 23.
Szerencsi egyház 22.
Szinyey Gerzson 12.
Szentpétery Pál 10.
Taktakenéz 13.
Tiszaladány 17.
Tiszalúc 32, 33.
Tállyai egyház 31.
Vitányi Bertalan 6, 9.
Verebélyi József 25.
Zitás István 15.
Zombory Gedő 37.